

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะของการวิจัย และนำเสนอตามลำดับ ดังนี้คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน ประธานคณะกรรมการ โรงเรียน จำนวน 32 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 289 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือด้วยตนเอง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะเครื่องมือประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ
ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน และฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน เป็นผู้ตอบ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพ เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และสภาพการปฏิบัติงาน โรงเรียน

กับชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ(Check List) และแบบปลายเปิด และคำถามที่เกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับประธานคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นผู้ตอบ เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพ เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และคำถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชนลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน และฉบับที่ 2 สำหรับประธานคณะกรรมการ โรงเรียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ สัมภาษณ์และคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งและรับคืนจากผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 32 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.75 ส่งและรับคืนจากครูผู้สอนจำนวน 289 ฉบับ ได้รับ คืน 277 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.84 ส่งและรับคืนจากประธานคณะกรรมการ โรงเรียนจำนวน 32 ฉบับ ได้รับคืน 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.75

ข้อมูลที่เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน และประธานคณะกรรมการ โรงเรียนจำนวน 10 คน ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง และได้ข้อมูล ครบร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา และเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

4. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ใช้วิธีวิเคราะห์ เนื้อหา การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

1. การวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนใหญ่มีการกำหนดแผนงานของโรงเรียนกับชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชน โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน

2. การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน และมีการกำหนดธรรมเนียมของโรงเรียน เพื่อสร้างเสริมคุณธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติ โดยมีธรรมเนียมของโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนมีการดำเนินการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนทางด้านวิชาการ โดยการจัดประกวดแข่งขันและแสดงนิทรรศการผลงานทางวิชาการ ส่วนการจัดทำกิจกรรมเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านจริยธรรมและคุณธรรม โดยการจัดกิจกรรมการปฏิบัติ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และโรงเรียนมีการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางการกีฬา โดยการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

3. การให้บริการชุมชน ส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ใช้สถานที่ของโรงเรียน ในการจัดงานต่างๆ เช่น ประชุม อบรม ฯลฯ การให้บริการด้านวิชาการและข่าวสารแก่ชุมชน โดยการจัดสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน การบริการด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน โดยการร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น เพื่อช่วยเหลือด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ส่วนการให้บริการด้านส่งเสริมอาชีพ โดยการจัดให้มีการสอน หรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ชุมชน และการให้บริการด้านนันทนาการแก่ชุมชนด้านกีฬาและการละเล่น

4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่ครูนำนักเรียนไปปลูกต้นไม้ ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน โดยครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับประชาชนในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชน โดยการให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชน เช่น วัด บ้าน และโรงเรียน

5. การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน โดยการจัดตั้งสมาคมครู-ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสนับสนุนโรงเรียน

6. การประเมินผล งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนใหญ่ดำเนินการในเรื่องการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งมีคณะกรรมการประเมินภายในโรงเรียนเป็นผู้ประเมิน และดำเนินการ โดยให้ผู้ปฏิบัติงานรายงานผลการปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินไปใช้

ประกอบการตัดสินใจในการทำโครงการใหม่ และได้กำหนดระยะเวลาในการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ตอนที่ 2 ปัญหาการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการโรงเรียน

1. ปัญหาด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า มีปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. ปัญหาด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน พบว่า มีปัญหาในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน
3. ปัญหาด้านการให้บริการชุมชน พบว่า มีปัญหาเรื่องอาคารสถานที่ ที่จะให้บริการแก่ชุมชน
4. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า มีปัญหาในการเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของครู
5. ปัญหาการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน พบว่า มีปัญหาในการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ปัญหาการประเมินผล งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า มีปัญหาเรื่องความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรในการประเมิน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชน โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและประธานคณะกรรมการโรงเรียน

1. แนวทางด้าน การวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการ โดยเชิญประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. แนวทางด้าน การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการ โดยจัดพิมพ์และเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน
3. แนวทางด้าน การให้บริการชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการ โดยร่วมกับหน่วยงานอื่นจัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อประชาชน
4. แนวทางด้าน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า ทุกโรงเรียนดำเนินการ โดยร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน
5. แนวทางด้าน การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการ โดยจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า
6. แนวทางด้าน การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการ โดยคณะกรรมการภายในโรงเรียนและผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน โรงเรียน กับชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร เนื่องจากยังไม่มีผู้ทำการวิจัยในเรื่องนี้โดยตรง ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิจัย หลักการ แนวคิด และเอกสารทางวิชาการที่ใกล้เคียงในบางประการ มาอภิปรายสนับสนุนผลการวิจัย ประกอบกับความคิดเห็นของผู้วิจัย ซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร นำมาอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 การวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดแผนงาน โรงเรียนกับชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการรวบรวมวิเคราะห์ ข้อมูลของชุมชน โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก จากโรงเรียนจะต้องมีแผนงานในการดำเนินการ ซึ่งจัดทำเพื่อวางกรอบ แนวทางการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ และต้องเป็นแผนที่สามารถปฏิบัติได้หรือสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน และความต้องการของชุมชนด้วย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา ที่ได้กำหนด ขอบข่ายและหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านการวางแผน และโครงการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน และในด้านการวางแผนศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลของชุมชน (สมปอง สมนักพงษ์ 2534 : 21)

1.2 การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของ โรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จัดทำสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ข่าวสารของ โรงเรียน มีการกำหนดธรรมเนียมโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติ โดยมีธรรมเนียมของโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนมีการดำเนินการเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านวิชาการ โดยการประกวดแข่งขัน และแสดงนิทรรศการทางวิชาการ มีการจัดทำกิจกรรมเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านจริยธรรม และคุณธรรม โดยการจัดกิจกรรมการปฏิบัติ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ส่วนการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านกีฬา โรงเรียนได้ ดำเนินการ โดยจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนจะต้องเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติประวัติ ให้บุคคลภายนอกหรือสังคมรู้ว่าโรงเรียนมีผลงาน กิจกรรมอะไรบ้างที่ผ่านมาและ กำลังดำเนินการอยู่ ซึ่งการเผยแพร่ข่าวสารจะเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ไปด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ หวน พิณรุฬห์ (2528 : 105-117) ที่กล่าวถึงสิ่งที่ควรจัดให้มีการ ประชาสัมพันธ์ โรงเรียน ซึ่ง โรงเรียนต่างตระหนักถึงความสำคัญในการกิจการดำเนินงาน และ

ประสานงานกับชุมชน และเข้าไปมีบทบาทรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น และกิตติมา ปรีดีคิดถก (2532 : 253) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างดียิ่ง เพราะจะทำให้ทราบถึงกิจกรรม ข่าวสาร ภายในโรงเรียน

1.3 การให้บริการชุมชน พบว่า โรงเรียนมีการให้บริการชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ใช้สถานที่ของโรงเรียน ในการจัดงานต่างๆ เช่น ประชุม อบรม ฯลฯ มีการให้บริการด้านวิชาการ และข่าวสารแก่ชุมชน โดยการจัดสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนมีการบริการด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน โดยการร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น เพื่อช่วยเหลือด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ส่วนการให้บริการด้านส่งเสริมอาชีพ โดยการจัดให้มีการสอน หรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ชุมชน และให้บริการด้านนันทนาการแก่ชุมชนด้านกีฬาและการละเล่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีอาคาร-สถานที่ และวัสดุ-อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งชุมชนมีความประสงค์ที่จะใช้บริการเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานราชการที่มีความพร้อมหลายๆด้าน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ภักดีพร สักดิ์สูง (2536 : 9) ได้กล่าวถึงการให้บริการชุมชนมี 6 ด้าน คือการบริการข่าวสาร การบริการสุขภาพอนามัย การบริการนันทนาการ การบริการอาคารสถานที่ วัสดุ-อุปกรณ์ การบริการด้านวิชาการ และการบริการด้านส่งเสริมอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริ เทศประสิทธิ์ (2540 : 55-60) ซึ่งได้เสนอบทบาทของผู้บริหารการศึกษา ในฐานะเป็นผู้ให้บริการแก่ชุมชน ในการบริการด้านวิชาการ ทรัพยากรบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุ และการให้ความร่วมมือร่วมใจ

1.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยครูนำนักเรียนไปช่วยทำความสะอาดศาสนสถาน เช่น วัด ถนน และศาลาที่พักคนเดินทาง ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนนั้น ครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับประชาชนในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการพัฒนาชุมชน เช่น วัด บ้าน โรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลของชุมชน ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนแล้ว จะต้องนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองและชุมชน ให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อไป ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ กิตติมา ปรีดีคิดถก (2532 : 252-253) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีในชุมชน กิจกรรมทางด้านศาสนา กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ กิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นอยู่ และกิจกรรมประเภทสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า และผู้ปกครองนักเรียน

1.5 การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน พบว่า โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนด้านการเป็นวิทยากร ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยการจัดตั้งสมาคมครู-ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสนับสนุนโรงเรียน และได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากชุมชน โดยเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู

และนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนมีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาทางด้านการศึกษา ให้สอดคล้องตามสภาพและความต้องการของชุมชน ซึ่งต้องการสืบทอดและเห็นคุณค่าของขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 252) และปรีชา คัมภีรปรกรณ์ (2539 : 119-120) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนเป็นแหล่งวิชาการ การใช้ทรัพยากรในชุมชน ที่จะนำมาใช้ใน โรงเรียนมีอยู่มาก เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรประเภทสถาบันต่างๆ และทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งจะช่วยให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม รวมทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์กับชุมชนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นด้วย

1.6 การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน พบว่า ดำเนินการ โดยมีคณะกรรมการประเมินภายในโรงเรียนเป็นผู้ประเมิน และดำเนินการ โดยให้ผู้ปฏิบัติงาน รายงานผลการปฏิบัติงาน มีการนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำโครงการใหม่ ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินใจคุณค่า ซึ่งผลการประเมินผู้เกี่ยวข้องจะต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่อไป ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 58) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลเป็นการนำเอาผลงานมาวิเคราะห์ว่า ได้ผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความเป็นจริงและการกระทำ โดยอาศัยข้อมูลซึ่งประกอบด้วยผลที่วัดได้จากกระบวนการต่างๆ เกณฑ์การพิจารณาและการตัดสินใจ

2. ปัญหาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ปรากฏว่า ปัญหาที่มากที่สุดคือ ปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์ ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนซึ่งประชาชนส่วนมากไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 255) กล่าวไว้ว่า ชุมชนเข้าใจว่างานพัฒนาโรงเรียน เป็นหน้าที่ของรัฐเท่านั้น และสอดคล้องกับปรีชา คัมภีรปรกรณ์ (3539 : 120) กล่าวไว้ว่าอาจจะเกิดจาก โรงเรียน มักจะไม่ค่อยยอมรับข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชน

2.2 ปัญหาด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของ โรงเรียน มีปัญหาที่มากที่สุดในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการเผยแพร่เกียรติประวัติของ โรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก บุคลากรขาดความรู้ หรือวิธีการ การปฏิบัติ ในการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน หรืออาจจะขาดรูปแบบที่เป็นกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ โดยส่วนมากแล้วจะปฏิบัติโดยขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละ โรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีติติก (2532 : 255) กล่าวไว้ว่าอาจจะเกิดจาก โรงเรียนขาดแหล่งทรัพยากร ในท้องถิ่น เนื่องจากตั้งอยู่ห่างไกล หรือขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านนี้

2.3 ปัญหาด้านการให้บริการชุมชน มีปัญหามากที่สุดในเรื่องอาคารสถานที่ ที่จะให้ บริการแก่ชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานที่ส่วนใหญ่จะใช้สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสภาพไม่เหมาะสำหรับการให้ชุมชนมาใช้ ซึ่งบางครั้งอาจจะเกิดการชำรุดเสียหายแล้วขาดผู้รับผิดชอบจากผู้มาใช้บริการ ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องเทียบประมาณในการจัดซ่อม หรือบางครั้งอาจจะขัด กับระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ซึ่งสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีติติก (2532 : 255) กล่าวไว้ว่าอาจจะ ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของทางราชการบางประการ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสนองความต้องการของ ชุมชน

2.4 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีปัญหาที่สุดในการเห็นความ สำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนมากไม่ใช่คน ในชุมชนหรือในพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ จึงไม่เห็นความสำคัญในการที่จะเข้าร่วมในการพัฒนาชุมชน หรืออาจจะเกิดจากความขัดแย้งระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีติติก (2532 : 255) กล่าวไว้ว่าอาจเนื่องมาจากครูไม่มีโอกาสได้ไปคลุกคลีกับชุมชน

2.5 ปัญหาการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน มีปัญหาที่สุดคือการสนับสนุน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เกิดความคิดเห็นไม่ตรงกัน และเกิดความขัดแย้ง ตามมา โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำที่สำคัญ ในการที่จะทำให้โรงเรียนกับชุมชนมีความ สัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับปรีชา คัมภีรปกรณ (3539 : 120) กล่าวไว้ว่าอาจเกิดจากความ ขัดแย้งระหว่างสถาบัน เช่น โรงเรียนกับวัด หรือโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆของหมู่บ้าน ซึ่งอาจจะ เกิดความคิดเห็นไม่ตรงกัน

2.6 ปัญหาการประเมินผล งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีปัญหา มากที่สุดในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ ของบุคลากรในการประเมิน ทั้งนี้เนื่องมาจาก บุคลากรของ โรงเรียน ไม่มีความรู้ด้านการประเมินและติดตามผล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อองค์กรโดยรวม ซึ่ง สอดคล้องกับปรีชา คัมภีรปกรณ (3539 : 120) กล่าวไว้ว่าขาดผู้รับผิดชอบ โดยเฉพาะ ในการติดตามดูแล เพื่อประโยชน์โดยตรงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนดำเนินการ โดยการร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ทั้งนี้เนื่องเพราะว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนจะต้องมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของตนเอง ดังนั้นโรงเรียนจะต้อง เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งผลที่ได้นั้น โรงเรียนจะได้ รับความสนับสนุนจากชุมชนและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุพิชฌา วีรกุล

(2521 : 46-50) ได้กล่าวไว้ว่า ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่นักเรียน และความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ต้องมีความสัมพันธ์กันโดยแยกไม่ออก ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ มุทฺธเมธา (2524 : 104-111) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆเพื่อพัฒนาเยาวชน และต้องสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน และหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนต้องมีความจริงใจและยึดแนวปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร สุทัศนีย์ (2525 : 129-130) และกิติมา ปริศิติก (2532 : 244-245) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนจะต้องมีหลักการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชนไปพร้อมๆกัน ดังนั้นวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ต้องคำนึงถึงนโยบาย แนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุพิชฌา ธีรกุล (2521 : 46-50) สุพันธ์ ชันต์ทอง (2526 : 318-319) และปรีชา คัมภีรปกรณ (3539 : 124) ซึ่งได้กล่าวถึงแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาจทำได้หลายวิธี เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานและโครงการต่างๆของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัย ครั้งนี้ มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรมีการกำหนดวิธีการประเมินและติดตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดข้อมูลอย่างเป็นระบบ ให้มีความต่อเนื่องของผู้รับผิดชอบการวางแผน โรงเรียนควรใช้แนวทางโดยการเชิญประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.2 การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ควรมีการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสื่อช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียนและมีการเผยแพร่ธรรมนูญของโรงเรียนให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป ผู้เกี่ยวข้องจะมีความรู้ความเข้าใจและวิธีการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน โรงเรียนควรใช้แนวทางโดยการจัดพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน

1.3 การให้บริการชุมชน ควรจัดบริการด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน โดยการให้ประชาชนในชุมชนใช้บริการห้องพยาบาลของโรงเรียน ส่วนการให้บริการด้านส่งเสริมอาชีพควรให้บริการด้านอาชีพระยะสั้นแก่ชุมชน โรงเรียนควรมีความพร้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่จะให้

บริการแก่ชุมชน โรงเรียนควรใช้แนวทางโดยการร่วมกับหน่วยงานอื่นจัด โปรแกรมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

1.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โรงเรียนควรให้ครูเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และควรใช้แนวทางโดยการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน

1.5 การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน โรงเรียนควรดำเนินการจัดตั้งสมาคมครู-ผู้ปกครองนักเรียน และขอความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรใช้แนวทางโดยการ จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า

1.6 การประเมินผล งานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนควรมีคณะกรรมการภายนอกโรงเรียนเป็นผู้ประเมินในช่วงสิ้นปีงบประมาณ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจยกเลิกโครงการ บุคลากรที่จะประเมินควรมีความรู้ ความเข้าใจในการประเมิน โรงเรียนควรใช้แนวทางโดยคณะกรรมการภายในโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติเป็นผู้ประเมิน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด หรือในเขตการศึกษาต่างๆ

2.2 ควรศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน โรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง